

บทที่ 1

บทนำ

หลักการและเหตุผล

ยางสดเป็นพืชไม้ป่าพื้นเมืองในเขตร้อน ซึ่งมีการกระจายพันธุ์อย่างกว้างขวางในหลายจังหวัดของประเทศไทย อาทิ ชุมพร สุราษฎร์ธานี นครศรีธรรมราช ยะลา ปัตตานี นราธิวาส จันทบุรี ระยอง ตรัง ประจวบคีรีขันธ์ และสำหรับในเขตภาคเหนือจังหวัดอุตรดิตถ์ ถือเป็นจังหวัดที่มีชื่อเสียงในการปลูกยางสดมากที่สุด เพราะมีสภาพภูมิอากาศร้อนชื้น เหมาะแก่การเจริญเติบโตด้วยเหตุนี้ยางสดจึงถูกจัดเป็นพืชเศรษฐกิจที่สำคัญของจังหวัดอุตรดิตถ์¹ ซึ่งมีพื้นที่ในการเพาะปลูกเพียง 3 ตำบล จากทั้งหมด 7 ตำบล² คือ ตำบลน่านกกก, ตำบลแม่พูล, ตำบลฝายหลวง แต่จากสถิติที่เก็บรวบรวมในปี พ.ศ. 2543 – พ.ศ. 2544 จำนวนพื้นที่ในการปลูกยางสดได้ลดลงประมาณร้อยละ 32 โดยพื้นที่ที่ลดลงได้ปรับเป็นพื้นที่ปลูกลองกองแทน ดังตารางที่ 1 แสดงพื้นที่เพาะปลูกยางสด ปี พ.ศ. 2544

ตารางที่ 1.1 แสดงพื้นที่เพาะปลูกยางสด ปี พ.ศ. 2544

ตำบล	พื้นที่เพาะปลูกเดิม (ไร่)	พื้นที่เพาะปลูกปัจจุบัน (ไร่)	พื้นที่ปรับลดเป็นลองกอง (ไร่)
ตำบลน่านกกก	20,822	14,129	6,693
ตำบลแม่พูล	14,577	9,913	4,664
ตำบลฝายหลวง	10,246	6,968	3,278
รวม	45,645	31,010	14,635

ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอลับแล จังหวัดอุตรดิตถ์ กระทรวงเกษตรและสหกรณ์การเกษตร
2544

¹ www.uttaradit.go.th

² สำนักทะเบียนอำเภอลับแล ที่ว่าการอำเภอลับแล จังหวัดอุตรดิตถ์ 2544

³ สำนักงานเกษตรอำเภอลับแล จังหวัดอุตรดิตถ์ 2544

ด้วยเหตุที่ลางสาดจัดเป็นพืชเศรษฐกิจ และผลผลิตที่สำคัญของจังหวัดอุดรดิตถ์ในการสร้างรายได้ให้ชาวเกษตรกรกลับแลปีหนึ่งไม่น้อยกว่า 300 ล้านบาท³ และเกษตรกรส่วนใหญ่ยังคงให้ความสนใจที่จะปลูกลางสาดเพื่อยึดเป็นอาชีพต่อไปถึงแม้บางส่วนจะมีการปรับเปลี่ยนพื้นที่การปลูกลางสาดเป็นลางงอไปแล้วในปัจจุบันก็ตาม ดังนั้น ผู้ศึกษาจึงสนใจที่จะศึกษาด้านทุนที่แท้จริงของการปลูกลางสาดและผลตอบแทนที่เกษตรกรจะได้รับเพื่อเป็นข้อมูลให้เกษตรกรรายอื่น ๆ และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในจังหวัดอุดรดิตถ์ได้ทราบและใช้เป็นข้อมูลพื้นฐานในการตัดสินใจเพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาการปลูกลางสาดสืบต่อไป

วัตถุประสงค์ของการศึกษา

เพื่อศึกษาด้านทุนและผลตอบแทนของเกษตรกรที่ปลูกลางสาดในเขตอำเภอลับแล จังหวัดอุดรดิตถ์

ขอบเขตและวิธีการศึกษา

(1) ขอบเขตการศึกษา

การศึกษานี้จะศึกษาเฉพาะตำบลที่มีการปลูกลางสาดของกลุ่มเกษตรกรในเขตอำเภอลับแล จังหวัดอุดรดิตถ์ จากข้อมูลเบื้องต้นในปีการเพาะปลูก พ.ศ.2544 จำนวนเกษตรกรที่ปลูกลางสาดในเขตตำบลน่านกกก ตำบลแม่พูล และตำบลฝายหลวง อำเภอลับแล จังหวัดอุดรดิตถ์ วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบบังเอิญ (Simple Random Sampling) จากเกษตรกรผู้ที่ปลูกลางสาดจำนวน 327 ครัวเรือน จากทั้งหมด 2,181 ครัวเรือน โดยใช้ค่าระดับความเชื่อมั่น ตามตารางสำเร็จรูปของ R.V. Krejcie และ R.W. Morgan⁴ ที่ 95 %

(2) วิธีการศึกษาและการเก็บข้อมูล

ก. ข้อมูลปฐมภูมิ (Primary Data)

ได้จากการใช้แบบสอบถามสัมภาษณ์กลุ่มเกษตรกรที่ปลูกลางสาด ซึ่งดำเนินธุรกิจในรูปแบบครอบครัวมาทั้ง 3 ตำบลในเขตอำเภอลับแล จังหวัดอุดรดิตถ์ จำนวน 327 ครัวเรือน และทำการวิเคราะห์ต้นทุนและผลตอบแทนโดยใช้วิธีระยะเวลาคืนทุน วิธีมูลค่าปัจจุบันและวิธีอัตราผลตอบแทนที่แท้จริง

⁴ เพ็ญแข แสงแก้ว ผศ.ดร. การวิจัยทางสังคมศาสตร์ ภาควิชาคณิตศาสตร์และสถิติ คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ มิถุนายน 2541 หน้า 60-61

ข. ข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary Data)

ได้จากการค้นคว้าและรวบรวมจากหนังสือ ข้อมูลการวิจัย ข้อมูลทางวิชาการ และเอกสารที่เกี่ยวข้องกับการปลูกยางสด

(3) นิยามศัพท์

“ต้นทุน” หมายถึง ต้นทุนทั้งสิ้นในการปลูกยางสด

“ผลตอบแทน” หมายถึง ผลตอบแทนที่ได้รับจากการปลูกยางสด

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

(1) ทราบต้นทุนในการปลูกยางสดและผลตอบแทนของเกษตรกรที่ปลูกยางสดในเขตอำเภอลับแล จังหวัดอุตรดิตถ์ เพื่อเป็นแนวทางสำหรับเกษตรกร ผู้ที่สนใจลงทุนใช้เป็นข้อมูลในการตัดสินใจที่จะลงทุนปลูกยางสดในอนาคต

(2) ทราบถึงปัญหาต่าง ๆ ในการปลูกยางสดเพื่อเป็นแนวทางสำหรับส่วนราชการที่เกี่ยวข้องใช้ในการพิจารณาวางแผน พัฒนางานส่งเสริมการเกษตรเกี่ยวกับการปลูกยางสด เพื่อช่วยเหลือเกษตรกรในเขตอำเภอลับแล จังหวัดอุตรดิตถ์